

Előfizetési feltételek:

Fizetendő Debreczenben.
Egész évre . . . 4 kor. — fl.
Fél évre . . . 2 " — " —
Községeknek . . 1 " 24 "
Egyes szám ára 8 fl.

Szerkesztőségi és kiadói iroda:

Gróf Degenfeld-tér 3. sz. házban.
Vilmos sörészarnokasszociációjában.
Kéziratok vissza nem adtnak.

DEBRECZEN-NAGYVÁRADI

ÉRTESÍTŐ.

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Felelős szerkesztő: NYIRI GÉZA.

Hirdetési díjak:

Négy-hasábos petit sorért 10 fillér.
Nagyobb és többszöri hirdetéseknek igen kedvező engedmények tételnek.
Bélyegző: minden beiktatásért külön 60 fill.
„Nyitár”-ben megjelenő közlemény minden petit sora 30 fill.
Hirdetések és előfizetések helyben a kiadói hivatalnál, Csáthy Ferenc, Telegdi K. L. utódja, Budapest: Goldberger A. V., Altalanos Tudósító VII., Erzsébet-körút 14., Blockner J., Eckstein Bern., Haasenstein és Vogler, Bécsben, Prágában A. Oppel, Schalek H. és Párisban, Hamburgban Majnai-Frankfurtban: G. L. Daube és Mosse Rudolf hirdetési intézetében fogadtatnak el.

Negyedszázados évforduló.

— Dr. Wolafka Nándor v. püspök jubileuma. —
Debreczen, július 28.

Nem lehet, hogy a sajtó egy közge tudomást ne vegyen amaz ünnepségről, melyet városunk tekintélyes száma katolikus polgárai rendeznek lelkészük dr. Wolafka Nándor v. püspök tiszteletére azon alkalomból, hogy most van negyedszázada, a mikor áldozárrá szentelték.

Nem csak tudomást kell szerezni az ilyen ritka ünnepéről, hanem méltányolni is, mert bizony a mai kalmáris világban nagy szükség van a lelkiekre is gondolni.

A magunk részéről dr. Wolafka Nándorban mindég becsültük a hitű lelkészt, a ki hívei lelki gondozását, erkölcsi és anyagi támogatását komolyan veszi, a ki a maga híveibe a vallásos érzületet a hitet, nagy gondal ápolja.

Ez volna minden lelkésznek, bármely hitelveket valljon is szoros kötelessége. De sajnos, nem lehet ezt mindenütt tapasztalni, a miről irtak is egyházi és világi lapjain bőségesen.

A mióta dr. Wolafka Nándor városunkban van, a r. kath. hívek vallási érzülete folyton erősödve nyilatkozik s a tanügy is nagy virágzásnak indult, mert hisz az ő buzgóságára jött a r. kath. tanítónő képző s ennek hatása tette szükségessé az ev. ref. vallásu tanítónő képző gyors felállítását.

A szegények ügyét is teljes szeretettel karolta fel a kiváló egyházi férfi. Lelkeszi, esperesi, igazgatói és tanári teendői bár nagyon lefoglalják, gondja van arra, hogy a szegények nyomora enyhüljön. Nyert ugyan földi javakat is e szép tisztség teljesítésére, — de tehetne azzal mást is.

Szép dolgot végzett a r. kath. algimnázium kiegészítésében s nagy része van, hogy a kegyesrendiek társházával és középiskolájával városunk már a legközelebbi időben két hatalmas palotával fog szaporodni.

A közügyek lelkes barátja, de sehol sem tülöz s szeritünk a mit némelyek tulbuzgóságnak mondanak, az csak nagytitás.

A kötelesség hű teljesítője nem érdemi a gáncsolást. Sőt el kell fogadni a példaadást és egyleti, valamint társadalmi téren követni kell, vagy hasonlóan eljárni.

Beszélik, hogy felekezeti háboru volna; nem halljuk a csatazajt a magunk részéről, — mert nem látjuk a védekezésnek semmi nyomát.

Nem akarunk itt, ez ünnepség alkalmából más felekezetek kötelezettségéről beszélni, mert mi egyszerűen csak jelezni kívántuk, hogy szívesen csatlakozunk a főpapot ünneplők tisztes seregéhez, mert hisz fölülemelkedve a felekezeti elfogultságon, el kell ismerni, hogy dr. Wolafka úgy tölti be szép állását, hogy a miatt csak tisztelet és elismerés illeti meg. Kívánjuk is, hogy haladjon az által nyitott uton tovább, kedvvel, lelkesedéssel; legyen példaadó és legyen úgy neki, mint követőinek sok és állandó sikere.

Óhajtanók, ha a felekezetek vallás-erkölcsi élete egyformán felvirágoznék, hogy közös erővel, a hitelvekre való tekintetek nélkül gyógyítanak a társadalom égő sebeit — az ember szeretett dicsőségére.

A ki ezt az ügyet szolgálja, kövessen bármiféle hitelveket, mi az előtt mindég tisztelettel fogunk meghajlani s érdemét kellően méltányoljuk alkalom adtán.

Ezért veszünk részt a dr. Wolafka ünnepségében, elfogultság nélkül, az érdem igaz elismerésének hatása alatt.

Éljen soká az ünnepelt.

Sz. s.

Sötét nyomor Debreczenben.

(Levél a szerkesztőhöz.)

— július 28.

Nagy megdöbbenéssel olvastam egy helybeli lapból, egy négy tagu debreczeni család igazán megdöbbentő nyomorúságát.

Az anya két piczi beteg gyermekét ápolja, nem mehet dolgozni, a harmadikat pedig emlőjéből s talán vérével táplálja. Kenyer kereső — nincs. A házi gazda kidobta őket a lakásból, mert pár korona lakbérrel tartozik s a szegény anya kénytelen a bűzös istálló ronda deszkáin piszkos szalmán dédelgetni beteg porontyait!

Utánna teszi a nevezett lap, hogy az a nyomorúság nem ritka Debreczenben, a melynek gazdaságát oly fennen hirdetik.

Nem tudom, hogy mit érez a társadalom a mikor ilyen szomorú hírt kénytelen hallani, nyáron.

Nem döbben-e meg a szív s nem áll-e meg az ész. A törvény oltalomba veszi a szegény gyermekeket, mert erre már van törvény s a város segedelembe részesíti a szegény anyát, — de vajjon képes lesz-e annyit adni, hogy nemcsak az a szerencsétlen négy tagu család, de a többi nyomorultakat is kihúzzák inségök fertőjéből?

A társadalomnak is meg kellene valahára már mozdulni. Igaz, hogy a szegény gyermekek védelmére még az év folyamán megalakul a védő-egyesület, de ez a nyomorultaknak csak egy részét veszi pártfogásába s még marad gondolni való elég.

Ugy vélem, hogy minél több jótékonyági egyesületet kellene alakítani, a mely fillérenként, de folyton gyűjtene a könyör adományokat s folyton gyakorolná az emberszereteten alapuló jótékonykodást.

A hivatalos segedelem nem lehet oly gyors, mint a társadalmi, már pedig a legtöbb esetben az a fő dolog.

Persze, hogy az ily jótékonykodást gyakoroló egyesületeket nem kellene gyanus szemmel nézni, hanem hathatósan támogatni s így bizonyára sokkal ritkábban olvashatnánk ily megdöbbentő nyomorúságról elszomorító híreket. Mert bizony az ilyesmi soba sem válik egy város díszére sem.

Némó.

KARCZOLATOK.

— Innen, onnan, mindenünnen. —

Az öreg Püspök is lejátszotta magát. Mondogatta is szomorúan, hogy az ilyen vén csontra, mint ő, majd rámondják:

A mór megtette kötelességét; a mór mehet!
Nem; mi így szeretnők ezt mondani:
A mór megtette kötelességét, a mór — maradjon!

Váradon még a mult héten is horribilis volt az elszörnyedés.

Nincs víz! zúgták kórusban az emberek az utcán.

Dehogynincs, mondá egy úr, a kávéházból jövet; a feketémért tizenkét krajczárt fizettem, még borraivalót it adtam a piacérnek.

„Víz is volt? Kérem ássan, zugja a szemtelen” egy pohár viz husz krajczár. Megpumpolt a nyomorult.

Esténként pedig, akárcsak a hívők ajtatos segege Lourdesban, úgy tartotta mindenki száját a mennyei üdvöt adó vízvezeték csapja alá.

Ha jobban vizsgáljuk a dolgot, még szerencse is volt ez a vizesöd. Sok korhely ficsur, ki különben át szokta aludni a délelőttöt, a mult hetekben felkelt 8 óra előtt. Hija mert nyolczkor zárták a csapokat. A bizottság tagjainak is voltak valószínűleg korhely fiaik s azért készítették elő a panamát.

Láttuk Angelottinál a két kinéért. Könnyű nekik itt figurázni, otthon repül a sok copf.

Notabene: Khina. Jajgat a sok copfos: Háj, háj! Nem lesz már üdv, jaj! Sok copf hull, vé-günk ne-künk!

A számarak! A legnagyobb üdv előttük, ha a mennyei birodalomba juthatnak; hát az európaiak szívésségből barátságosan segítnek nekik.

Mikor egy-egy kínai uralkodó meghal, a papok diadalittasan hirdetik a népnek:

A hatalmas ur mennyei palástjának árnyé-

TÁRCZA.

Dolores.

Irtá: Gál Zoltán.

Megláttam ma ismét
Annyi idő múlva,
Jaj, de hogyan láttam?
Egy sirra borulva.

Megkérdeztem tőle,
Kit lát a sirban?...
És a mint rám nézett,
Vele együtt sirtam.

Oly szenvedőn, búsan
Emelte szemét rám,
Könynyel telt szemei
Ugy zokogtak némán.

Óh azt hittem balgán,
Hogy ifjút siratja,
Annak elhunytáért,
Foly könnye patakja.

Vagy szétfoszlott ábránd,
Összetört remények,
Eszmények, miknek csak
A halál vet véget....

Zokog, a mig beszél,
Az areza halavány:
„Egyetlen támaszom
Nyugszik itt: jó anyám!”

Szeme könnyel, szíve
Keservvel volt tele....
Leborultam némán
S imádkoztam vele.

Bohémvér.

— A „Debreczen-Nagyv. Értesítő” eredeti tárczája —

Irtá: Gál Zoltán.

Talán önk is hallották már, hogy tegnap este az én legkedvesebb barátom, Pintér Pál meghalt. Az az ostoba kis ólomdarab olyan pontosan lyukasztotta át a szívét, hogy az rögtön megszűnt dobogni. Érdekes a története, hallgassák meg.

Bohém természet volt, abból a fajtából, melyben a pillanatnyi behatások is nyomot hagynak. A kulisszák közt élte világát s úgy ismerte a színészéletet, mintha örök életében deszkákon járt volna. Regényes hajlamai különben már középiskolai pályautatásának utolsó évében mutatkoztak, mikor az isteni Blanka vendégszerelése alatt kétszer volt a művészno kocsija előtt ideiglenes paripa.

Talán épen ez a rekordja nyitotta meg előtte a kulisszák; folyton süröbben járogatott színházba. Kedves fia volt; a színésznők kezdték őt a rendes liga tagjai közé számítani, sőt az enniváló kis szubrett, a Paula, egy alkalommal többek előtt úgy nyilatkozott, hogy bátorozottan kellemes fia.

Másnap természetesen már hazakísérte a fia Paulát s harmadnap együtt teázta a „csattogó csalogány” lakásán. Azontul a duett partitúrákat mindig kettesben próbálták el otthon. Kellemes tenorja volt Pintérnek.

Valami három héttel később egy még nedves kefélenyomattal állított be a fia Paulához s diadalmasan mutogatta neki eljegyzési híreket. A kis szubrett nem haragudott, csak kérte Pintért, hogy várjanak még kis ideig. A hír nem jelent meg.

A rákövetkező szombaton Denise szerepét kreálta Paula a Nebántsvirágban. Második felvonásbeli kupléja után gyönyörű koszoru hullott lábához. Egy szép barna fia dobta; meg lehetett ismerni, mert meg akkori is tapsolt, mikor a többiek abba hagyták. A felvonás után megismerkedés, kísértési engedély kérése. A szubrett szíve nem volt megoszthatatlan s Pali a kávéház ablakából már este látta őt az új lovak karján.

Másnap elküldte Pintér névjegyét a kisasszony lakására s ceruzával ezt írta rá: „Bocsánat tolatkodásomért, kezét csókolom.”

A másik Katinka volt, a szintársulat naivája s csillaga. Még a Paulával való szakítást követő nap estéjén megnyerte az engedelmet a mamától, hogy lakásukon látogathassa meg őket. Mert hát a naivának a szinpadon kívül is meg kellett őriznie naivságát s hogyan lehetett ezt inkább elérni, mintha a mama védőpajzsa alatt jelenik meg a világban a tapasztalatlan leányka. Harmadnap azt vette észre Pintér, hogy fülig szerelmes belé s maga sem tudta, hogyan történt: a mama „véletlenül” nem volt benn s a fia térdrehulva elrebegette a szerelmesek kátéját. A naiva kinevette s kérte, hogy ilyesmivel ne tegye magát nevetségessé.

Szegény Pali leforrázva ment haza, s itt a kisasszony szavait meggondolva, figyelembe véve a benne rejlő kicsinylés, arra az eredményre jutott, hogy sohasem is szeretette Katinkát. Pedig ha tudta volna szegény, hogy legjobb uton halad a diadal felé, hogy már félig nyert csatája van, de hogy hagyta volna abban a dolgot! A naiva szeretete őt forrón, de uralkodott magán s rokonszenvének titkolásával úgy vélte, hogy még jobban magához lánczolyhatja. Mikor látta, hogy Pintérről udvarias köszöntésen kívül egyebet nem nyerhet, bizalmasan megszúgta a mamának a titkot, hogy szereti Pintért, hogy nála nélkül nem képes élni, nem tud játszani sem.

Bár a szezonnak csak közepe járta, a gondos mama utánjárására még abban a hónapban szerződtették Katinkát egy másik társulathoz. Pintér is kiment az állomáshoz s mikor a vonat elindult, nagyon udvariasan emelte meg kalapját a távozók után....

A harmadik viszony volt az utolsó, a legrövidebb s mégis a legkomolyabb. Különben úgy is illett, mert ekkor a tragika volt a bálvány s kölcsönösen szerettek egymást, az évad közel volt befejezéséhez; az énekes személyzet nagyrésze vendégszerelésben vagy szerződötési köruton volt s így a drámai darabokat kellett előszedni.

Anna, így hívják a drámai hősnőt — az utolsó hét első estéjén lejjebb színpadon lépett fel: Ohnet Vaszgyarásának Claire-jét játszotta megható erővel. A művészno régebben ismerte Palit s mikor márnapi próba előtt találkozott vele, megkérdezte, hogyan tetszett neki alakítása? Pintér komolyan szólt hozzá a dologhoz s holmi kifogásokat emlegetett. Komoly vita lett a dologból; a szerep felfogására nézve kölcsönösen kifejtették

Tavaszi újdonságok

KARDOS LÁSZLÓ nagyraktáraiban Kossuth-utca. Nevezetesen: Mosó női ruhaszövetek a legszebb színekben, ajour és sűrű szövésű, Darabos és futó szőnyegek minden faja. SZÖNYEG MARADÉKOK 5—10—15 méteres darabokban igen olcsón adatnak el. Viaszos padló parket, valódi Linoleum, Bőrvászon butor behuzatra. A t. közönség csupán széttekintés céljából is szívesen látatlik.

taltermészetes lépést tart a laptartama és minden belső és külső erőnye. A vidéki közönségre fontos, hogy a „Magyar Szó” már este 5 órakor megjelenik a így a legtávolabb vidékek közönsége is kézhez kaphatja másnap reggel. A „Magyar Szó” előfizetési ára: egész évre 28 korona, félévre 14 korona, negyedévre 7 kor., egy óra 2 kor. 40 fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, IV., Sarkantyus-u. 3.

Bérkocsik díjszabályzata.

I. Nap-számra:	Két lovas	Egy lovas
Egész napra, reggeli 7 órától esti 9-ig	5	3
Fél napra, reggeli 6 órától d. u. 1-ig vagy d. u. 1-től esti 9 óráig	3	2
II. Óraszámra:		
Fél órára	40	30
¾ órára	60	45
Egy egész órára	80	60
Minden következő órára	40	30
Az utolsó órán túl félórára vagy kevesebb időre	20	15
III. Egyes járatokért:		
Megállapodás és visszamenet nélkül a város sorompóin belül	50	30
IV. Meghatározott járatok:		
Temetéseknél (valláskülönbség nélkül), ha a végtisztesség a templomban történik	2	1
A temetőbe ki és vissza	1	20
A háztól egyenesen a temetőbe ki és vissza	60	40
A színházba menet	80	60
A színházból jövet	50	30
Bármely vasúti indóház vagy raktárhoz nappal menet vagy jövet kézi táskával	80	60
Éjjeli menet vagy jövet kézi táskával	50	30
A kocsi mellé elhelyeztet minden darab mátha után külön 10 kr. díj jár	50	30
A koreszélyező vagy csónakázó tóhoz, termény-raktár, légszusz-gyár, kertészeti egyet és gőzmalomhoz menet vagy jövet	80	60
Menet és visszajövet egy órai várakozással	1	70
A nagyerdei fürdőházhoz, plázi vagy katonai lövöldéhez menet v. jövet	60	40
Menet és jövet egy órai várakozással	1	20
Minden következő órára	40	30
Külső barom- és lövőárterre oda és vissza egy órai várakozással	50	30
Minden következő órára	40	30
Katonai laktanyához és katonai kórházhoz menet vagy jövet	80	60
Menet és visszajövet egy órai várakozással	40	30
Minden további órára	40	30

A díjak reggeli 6 órától esti 9 óráig számítottak.

Debreczeni piac.

Julius hó 28-án és 24-én tartott heti vásár eredménye.

Buza: 14 kor. 00 fill.—13 kor. 60 fill.
Kétszeres: 11 kor. 80 fill.—11 kor. 60 fill.
Rozs: 10 kor. 80 fill.—10 kor. 60 fill.
Árpa: 10 kor. 60 fill.—10 kor. 40 fill.
Zab: 10 kor. 60 fill.—10 kor. 40 fill.
Tengeri: 12 kor. 80 fill.—12 kor. 60 fill.
Köles: 9 kor. 00 fill. 8 kor. 80 fill.
Új sós szalonna: 98—92, sőtalan 00—00 kor.
Széna: 5 kor. 20 fill.—5 kor. 00 fill. 3 kor. 60 fill. 3 kor. 40 fill.
Háj: 100—100 kor.
Zsir: 120 — 116 kor.
Sertés hus: 104—112—120 kor.
Kihasított sertés: 00—00 korona, mind száz kilónként.

Ló- és szarvasmarha vásár.
Ló felhajtatott 761 drb. — 16 eladatott 568 darab.
Szarvas marha felhajtatott 914 drb. eladatott 843 darab.
Sertés vásár.
Sertés felhajtatott 864 drb. — eladatott 550 drb.
Kövér sertés kilója 88—00—84 fill.
A vásár lefolyása, élénk volt.

Kiadótulajdonos: Zicherman Herman.

NYILTTÉR.

Ha biztosak akarunk lenni, hogy jó és tiszta Chocoládét kapjunk, úgy kérünk

Suchard Chocoládét, mi régen jónak bizonyult s legjobb hírnek örvend. Védjegyre gondosan figyelni. A tiszta előállítás biztosítva s az egész világon kedvelt és mindenütt kapható.

A legjobb és legolcsóbb mázolóla és
faconserváló-szer
marad a több mint 20 év óta kipróbált
Carbolineum
Patent Avenarius.
Utánzástól óvakodjunk!
„Carbolineum”-gyár R. Avenarius
Amstetten N.-Ö.
Iroda: Bécs, III/1, Hauptstrasse 84.
Eladási hely: Ganovfszky Lajosnál
Debreczenben. 18—90.

803 gtsz.
1900

Haszonfa-eladási hirdetmény.

Szatmárnémeti sz. kir. város Saár erdejében, a várostól 5 kmnyire, folyó év augusztus hó 1-én d. e. 10 órakor alulirott hivatalában nyílt árverésen eladóvá tétetik

1066 drb tölgyfa rönkö

a mult téli vágásból, 30 eméteren felüli átlag vastagságban, 827.765 köbtartalommal (30—35 cm.-ig = 620 darab)

35—40 „ = 316 „

45—50 „ = 104 „

50-en felül = 26 darab).

Az árverésen szóbelileg vagy zárt ajánlatilag résztvenni kívánók 1000 korona bnatpénz letételére köteleztetnek.

Eladási feltételek alulirott hivatalában tudhatók meg.

Szatmártt, 1900 július 24.

Pethő György,

gazd. tanácsos.

1—1 (143)

A Debreczeni Vasöntőde és Géplakatosság

== Péterfia végén, a Hadházi utcában ==
saját, olcsó üzemű telepén gyors, pontos és felette jutányos munkával szolgálja megbízói érdekét.

Gyárt minden gépészeti vas- és ércz-öntvényeket és végez minden géplakatos munkát,

tehát az összes gépalkatrészeket — bármely anyagból legyenek — helyben, maga állítja elő s ennél fogva

mindenrendű gazdasági, ipari és háztartási gépek javítását is
legjutányosabban végzi.

Vállal kazán- és műkovácsmunkákat; templom-, kert- és sir-rácszatok készítését és raktáron tart minden építési vastárgyakat; udvar és istálló kellékeket.

Saját gyártmányú „aranyéremmel” kitüntetett

kútszivattyú, kerti fecskendő, borsajtó és szőlőzúzó gépei
jobbak minden külföldinél

s a mennyiben a vállalatnak sem ügynökei, sem viszonteladói nincsenek és közbenjárókat egyáltalán nem díjaz.

Az első kéztől való beszerzés minden előnyét a vevő közönség élvezi!

1—? (142) Raktár és eladás csak a gyártelepen.

Sürgöny- és levél-czim: „Vasöntőde Debreczen.”

Kathreiner

csak valódi az ismert

Kathreiner-csomagokban!

Tehát soha sem nyitva, sem más megtévesztésre alkalmas utánzott csomagokban.

Kathreiner Kneipp-maláta kávéja

a legízletesebb, egyedül egészséges és, egyszerűen a legjobb pótkávé a babkávéhoz.

Kathreiner Kneipp-maláta kávéja

előszeretettel és folyton növekvő eredménnyel élveztetik a családok százezereinél.

Kathreiner Kneipp-maláta kávéja

a babkávét, a hol annak élvezete, mint az egészségre káros, orvosilag tiltatik, a legpompásabban helyettesíti!

MELOCCO PÉTER

BUDAPEST,

márvány-mozaiklap, cement-műkő, cementárugyár
betonépítkezési vállalat.

Központ: Budapest, VI., Dévai-utca 21.

Fióktelep: Debreczen Margit-fürdő.

Csatornázások, Vízlecs polási és száraztételi munkálatok.

Hidak és zsilipek építése betonból.

Istálló berendezések: jászak, burkolatok comprimált portlandcement-betonból.

Műkögyártás: lábazatok, szőkőkutak, vízmedenczék.

Betonjárdák.

Márványmozaiklap: cementlap-, keramitlap-burkolatok.

Mozaik és terrazzo munkák.

Csömöszölt portlandcement-betoncsövek gyártása, csatornák és átereszekre.

RABITZ- és MONIER

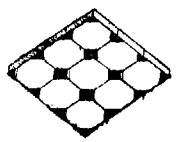
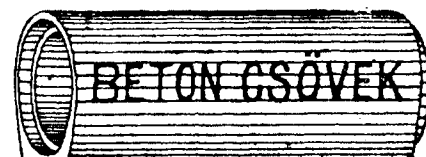
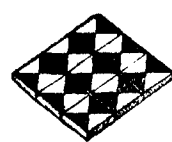
szerkezetű építkezések.

Tűzbiztos fűdémek.

PORTLAND- és ROMAN-CEMENT

és egyéb építési anyagok

RAKTÁRA.

Fióktelep: Debreczen, Margit-fürdő.

11—15 (119)

